

МЕД: ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ ДО ЄС

Нагадуємо, що 21 березня 2017 року Україна і Євросоюз підписали політичну частину Угоди про асоціацію, яка передбачає політичну асоціацію та економічну інтеграцію України з Європейським Союзом.

Як повідомила заступник міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції Ольга Трофімцева, в рамках даної Угоди українським виробникам розробили поетапний план виходу на ринки Європейського Союзу (ЄС) по трьом видам товарів: овочі, мед, плоди та горіхи.

На порталі Європейської інтеграції України розміщений ілюстративний матеріал щодо митних квот на експорт меду (<http://www.eu-ua.org/med/>), овочів (<http://www.eu-ua.org/ovochi/>), а також плодів та горіхів (<http://www.eu-ua.org/plody-ta-horikhy/>), та умов їх використання.

У даній анотації наведемо інформацію щодо експорту меду в ЄС.

Для експорту меду з України до ЄС діє безмитна тарифна квота (рис. 1).

ВВІЗНІ МИТА ЄС		
Розмір безмитної квоти	Ставка ввізного мита ЄС в рамках квоти	Ставка мита понад квоту
5000 т/рік (із поступовим збільшенням упродовж п'яти років до 6000 т/рік)	0% (за умови наявності сертифікату EUR.1)	17,3%

Рис. 1. Ввізні мита ЄС

Адміністрування тарифної квоти на мед здійснюється виключно Європейським Союзом за принципом «перший прийшов – перший обслуговується». Тобто першим оформлюється той товар, супровідні документи якого прийшли першими (за умови наявності невикористаного залишку квоти на момент подачі документів).

Поточний стан використання безмитних квот ЄС Україною можна дізнатися у розділі веб-сайту Європейської комісії «[Tariff quota consultation](#)».

Тарифна квота не означає заборони на експорт, але при перевищенні обсягу квоти застосовується базова ставка мита 17,3%.

ТЕНДЕНЦІЇ ЕКСПОРТУ МЕДУ З УКРАЇНИ

Україна – один з найбільших світових виробників меду, а також другий (після Китаю) найбільший експортер меду до ЄС. Зокрема, у 2016 р. частка України становила близько 19% у загальних

поставках меду до ЄС. Обсяги експорту меду до ЄС зросли більше ніж у чотири рази протягом останніх п'яти років.

Тарифна квота на мед – одна з найбільш затребуваних, зазвичай вичерпується українськими виробниками вже протягом першого місяця року. Фактичні обсяги експорту меду до ЄС перевищують розмір тарифної квоти у кілька разів.

Так, у 2016р. Україна поставила в ЄС 36,8 тис. т натурального меду на суму майже 65 млн. євро.

Основні споживачі українського меду в ЄС:

- Польща,
- Німеччина,
- Франція,
- Бельгія,
- Угорщина.

Конкуренти України на ринку ЄС – Китай, Аргентина, Мексика, Нова Зеландія.

ДИНАМІКА ПОСТАВОК МЕДУ З УКРАЇНИ ДО ЄС,
2012–2016 РР., ТИС.Т.

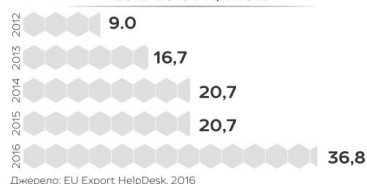

Рис. 2. Динаміка поставок меду з України до ЄС, 2012-16 рр.

ВИМОГИ ДО МЕДУ ПРИ ЕКСПОРТІ ДО ЄС

При ввезенні меду в країни ЄС необхідно дотримуватися правил, що гарантують його безпечність (www.exporthelp.europa.eu):

Контроль забруднювачів у харчових продуктах

Регламент (ЄС) № 315/93 («Компендіум законодавства у сфері харчових продуктів та кормів Європейського Співтовариства») встановлює процедури ЄС щодо забруднюючих речовин у харчових продуктах на території ЄС.

Максимально допустимий вміст забруднювачів (нітратів, важких металів) у овочах на ринках країн ЄС (Регламент (ЄС) № 1881/2006).

Контроль залишків пестицидів

Перелік контрольованої продукції (у т.ч. меду) та максимальні межі залишків пестицидів визначені у Регламенті (ЄС) №396/2005) та Додатках до нього.

База даних пестицидів ЄС: www.bit.ly/Pesticides (англ.).

Простежуваність

Вимога належним чином маркувати або надавати відповідні документи про продукцію. Імпортёр харчової продукції в ЄС має забезпечити наявність вичерпної інформації щодо всього ланцюга виробництва та переміщення продукту (Регламент (ЄС) № 178/2002).

Маркування харчових продуктів

Загальні та спеціальні правила маркування харчових продуктів (Регламент (ЄС) №1169)

Контроль безпечності харчових продуктів тваринного походження, призначених для споживання людиною

- загальні гігієнічні вимоги щодо харчових продуктів та спеціальні гігієнічні вимоги для харчових продуктів тваринного походження – (Регламент (ЄС) №852/2004) та Регламент (ЄС) 853/2004);
- загальні вимоги щодо предметів та матеріалів, що контактують із харчовими продуктами (Регламент (ЄС) №1935/2004);

Зокрема, загальні вимоги до імпорту продуктів тваринного походження до ЄС:

- продукти повинні походити з зареєстрованих потужностей або потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл в країні-експортері, яка включена до дозвільного списку країн з правом експорту відповідної продукції до ЄС (див. Рішення (ЄС) 2011/163);
- продукти повинні супроводжуватися сертифікатом здоров'я, виданим компетентним органом країни-експортера;
- пройти обов'язкову перевірку кожного вантажу із цим товаром на прикордонному пункті пропуску країни ЄС, де здійснюються ветеринарні перевірки.

Контроль за залишками медичних препаратів

Ключові вимоги та процедури щодо встановлення меж залишків фармакологічно активних речовин у харчових продуктах тваринного походження визначені у Регламенті (ЄС) №470/2009.

Максимальні межі залишків фармакологічно активних речовин – Регламент (ЄС) №37/2010.

Державний моніторинг залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів меду в Україні (*Моніторинг залишкових кількостей – Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів*) відбувається відповідно до вимог Директиви 96/23/ЄС.

Вимоги ЄС до меду, призначеного для споживання людиною, в т.ч. показники якості (вода, цукор і кислотність), вимоги до маркування тощо (Директива 2001/110/ЄС.).

Додаткові вимоги замовників з ЄС

Замовники з ЄС можуть вимагати від виробника наявності сертифікату відповідності певному міжнародному стандарту:

- ISO 22000,
- FSSC 22000,
- GlobalGAP,
- GAPs,
- BRC,
- IFS.

Ці сертифікати не є обов'язковими для ввезення на територію ЄС, проте вони часто є необхідною умовою для реалізації продукції в ЄС.

Так, переважна більшість європейських торгових мереж працює зі стандартом GlobalGAP (www.globalgap.org).

ОСНОВНІ ЕТАПИ ЕКСПОРТУ МЕДУ ДО ЄС

✓ **Провести підготовчу роботу:** забезпечити відповідність вимогам ЄС щодо безпечності, провести сертифікацію на відповідність міжнародним стандартам (за необхідності), вивчити ринок збуту, знайти партнерів в ЄС тощо.

✓ **Провести акредитацію** (облік) на митниці та отримати картку акредитації компанії або приватного підприємця (безоплатно).

✓ **Укласти зовнішньоекономічний контракт та договір на надання транспортно-експедиційних послуг.** Уточнити вимоги щодо показників безпечності, які діють у країні призначення ЄС.

✓ **Зареєструвати експортні потужності** у відповідному реєстрі Держпродспоживслужби (ресстри) як експортера в певні країни (безоплатно).

✓ **Отримати сертифікат здоров'я** (health certificate), який видається на кожну партію вантажу Головним управлінням Держпродспоживслужби відповідної області на основі результатів лабораторних досліджень.

✓ **Отримати сертифікат з перевезення товару EUR.1**, який видається безоплатно на кожну партію товару митниці ДФС України під час або після здійснення експорту товару (для уповноважених експортерів – не потрібен).

Для отримання преференційного доступу на ринок ЄС у рамках ПВЗВТ необхідно підтвердити походження товару з України та отримати сертифікат EUR.1 (видається митниці безоплатно на кожну партію товару).

Загальне правило для виробників меду: виробництво, у якому всі матеріали Групи 4 мають бути вироблені цілком в Україні.

На веб-сайті Державної фіскальної служби можна ознайомитися з наступною інформацією:

- порядок видачі сертифікатів походження EUR.1;
- місця видачі сертифікатів з перевезення товару EUR.1;
- методичні рекомендації оформлення та заповнення граф сертифікатів з перевезення (походження) товарів з України за формою "EUR.1".

✓ **Провести митне оформлення вантажу в режимі експорту**, надавши необхідні документи (митну декларацію, контракт, інвойс, калькуляцію виробництва, транспортну накладну, сертифікат EUR.1, сертифікат здоров'я, ін.).

✓ Пройти митні перевірки та контроль у пункті в'їзду на територію ЄС. Тваринна продукція повинна бути заявлена щонайменше за 24 години до прибуття вантажу до місця перетину кордону. Повідомлення надсилаються через електронну

систему TRACES або у пункт пропуску (реєстрація в TRACES: www.webgate.ec.europa.eu/sanco/traces).

Джерело: портал Європейської інтеграції України – <http://www.eu-ua.org>

ВЕРХОВНА РАДА РОЗГЛЯДАЄ ЗАКОНОПРОЕКТ № 6232 ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПРОЦЕСУАЛЬНИХ КОДЕКСІВ

Верховною Радою України 08 червня 2017 року включено до порядку денного Проект Закону № 6232 від 23.03.2017 про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів. Даний законопроект був предметом розгляду на пленарному засіданні 08 червня, проте ніякого рішення з приводу нього прийнято не було.

У пояснювальній записці законопроекту http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415 наводяться основні положення, які покладені в основу законопроекту № 6232.

1. Ефективний захист прав як превалююче завдання судочинства

У ст. 16 Цивільного кодексу чинної редакції визначені способи захисту, якими може захистити своє порушене право позивач. Проектом планується передбачити у ст. 16 ЦК положення про те, що суд може використати інший спосіб захисту, який навіть не передбачений договором або законом (т. зв. *дискреційні повноваження суду*).

2. Змагальність, диспозитивність та пропорційність як засади судочинства

Докази, включаючи висновки експертів, подаються сторонами; суд витребує докази і призначає експертизу лише у визначених законом випадках.

Переважає більшість процесуальних повноважень суду переглянута виходячи з принципу виконання судом у цивільному та господарському процесі виключно ролі арбітра і ніколи – слідчого.

Сторонам надається право укласти мирову угоду, предмет якої на відміну від чинних правил може виходити за межі предмета спору, якщо це не порушує вимоги закону і права третіх осіб.

3. Нові правила юрисдикції та підсудності

Юрисдикція між загальними, господарськими та адміністративними судами планується розмежувати залежно, в першу чергу, від предмета спору, а не суб'єктного складу сторін.

З метою попередження юрисдикційних спорів та "дублювання" цивільних, господарських, адміністративних справ вводиться поняття "похідних вимог", які в окремих випадках можуть бути об'єднані з основними, навіть, якщо окремо вони мали б розглядатися за різними правилами судочинства.

4. Розширення засобів доказування, дієві механізми забезпечення доказів та позову

Кодекси доповнено новелами, які, зокрема, регулюють визначення, порядок надання та дослідження електронних доказів, проведення експертизи не тільки на підставі ухвали суду, а й на замовлення учасників справи тощо.

Правила господарського процесу доповнено нормами, які дозволяють використовувати показання свідків як додаткове джерело доказів.

5. Спрощення та прискорення розгляду нескладних справ

У будь-якій справі (за винятком окремих категорій) сторони можуть звернутися до неформальної процедури розгляду – врегулювання спору за участю судді, за наслідками якої вони можуть або укласти мирову угоду, або продовжити судовий розгляд.

У господарському та цивільному видах судачинства запроваджується можливість стягнення неоспорованої заборгованості в порядку наказного провадження. Так, за заявою особи, якій належить право вимоги про стягнення неоспорованої грошової заборгованості за письмовими договорами, яка не перевищує 100 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, суд видає судовий наказ про стягнення заборгованості з боржника. З цього правила існує ряд винятків.

Для менш складних справ, які не можуть бути розглянуті в процедурі наказного провадження, передбачений розгляд у порядку спрощеного позовного провадження.

6. Забезпечення ґрунтовної підготовки та розгляду складних справ

Для підготовки і розгляду складних справ передбачається загальне позовне провадження, що передбачає обов'язкове проведення підготовчого судового засідання.

7. Розгляд справи в розумні строки, забезпечення правової визначеності

Новими кодексами встановлено чіткий порядок та присічні строки вчинення процесуальних дій.

Викладати свою позицію у справі учасники справи зобов'язані у визначених кодексами процесуальних документах, а саме в заявах по суті справи: в позові, відзиві, відповіді на відзив і запереченні, які мають подаватися до суду у строки, визначені законом або, у певних випадках, судом.